GAZETA LWOWSKA.

We Środę **Nro. 50.** 2. Maja 1827.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z *Wiédnia d.* 23. *Kwietnia.* —

Jéj Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiężna Henryka, Małżonka Jego Cesarzowicowskiej Mości, Arcy-Xięcia Karola, powiła szczęśliwie onegdaj d. 21. t. m. w kwandrans po 12. godzinie z południa Arcy-Xięcia.

Wczoraj d. 22. t. m. w południe w domu Arcy-Xięcia Karola nastąpił chrzest nowo narodzonego Arcy-Xięcia, w obecności NN. Cesarstwa, wszystkich znajdujących się tu Arcy-Xiążąt, Arcy-Xiężniczek i Xięcia Reichstadzkiego.

Oycem Chrzestnym był Jego Cesarzowicowska Mość Franciszek Karol; Xiążę Biskup Wiedeński sprawował obrzęd chrztu, na którym nowo urodzony Arcy-Xiążę otrzymał imiona: Wilhelm, Franciszek, Karol.

Według raportu lekarskiego z d. 22. Kwietnia, Arcy-Xiężna Henryka szczęśliwie przepędziła noc po rozwiązaniu, i wraz z nowo narodzonym Arcy-Xięciem stosownie do okoliczności pożądanego doznaje zdrowia.

Jego Ces. Król. Mość najwyższém Swojém postanowieniem z d. 13. Kwietnia r. b. raczył najłaskawiéj mianować Biskupa Tarnowskiego Grzegorza Zieglera, Biskupem w Lincu. (*G. W.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalija.

Gwiazda donosi, iż według ostatnich wiadomości z Lizbony król. Angielski Jenerał Clinton, naczelny Wódz Angielskiego posiłkowego wojska w Portugalii, zbliżył swoję główną kwaterę ku Stolicy i w skutek tego przeniósł się z Koimbry do Leiria. Wojsko Rejencyi ze swojéj strony wyszło z prowincyi Tras-os-Montes. Hrabia Villaflor opuścił liniją wzdłuż granicy Galicyi i zajął stanowisko nad Tamegą. (*G.W.*)

Hiszpanija.

Gwiazda donosi z Figueras z d. 3 Kwietnia: »Wczoraj wieczorem zawiadomiony został Nad-Kommendant téj twierdzy, że w okolicy okazały się znaki bliskiego powstania. Burmistrz w San Lorenzo de la Monga, wsi dwie mili drogi od granicy Francuzkiéj donosi, iż upłynionéj nocy z jego gminy uszło 40 ludzi, niewiadomo dokąd. Nad-Kommendant chciał zasiągnąć wiadomości sam o tém, co zaszło. Kompanija grenadyjerów z 40go linijowego pułku odebrała rozkaz wyruszyć do Villafan i kompaniją woltyżerów posłano do Las Surcas, jednego domu, i do S. Leocadia, na stanowiska, położone w obwodzie twierdzy. W Villafan nikogo nie zastano; atoli kompanija, która szła do Las Surcas, zaledwie posunęła się o 500 kroków, gdy usłyszała: »Kto idzie!« Byłoto w poł do dziewiątéj wieczorem. Kompania odpowiedziała, i natychmiast dano do niéj ze dwadzieścia wystrzałów z ręcznéj broni, i kilku ludzi raniono. Kompanija woltyżerów odpowiedziała wystrzałem i uderzyła na buntowników na wszystkie strony uciekających; dwóch z tychże, co do Villafan uciekali, schwytano z bronią w ręku, zaprowadzono do Figueras i oddano w ręce sprawiedliwości.«

»Obiedwie Kompanije powróciły o 2giéj godzinie, i więcéj już się nic téj nocy nie wydarzyło. O godzinie 4téj rano kazał Gubernator zebrać się król. ochotnikom, a wtedy okazało się, że znikło 19 ludzi; sądzą z pewnością, że trzymają z buntownikami. Owi dwaj w Villafan wzięci, są równie ochotnicy. Liczba buntowników, którzy do téj czynności należeli, wynosić może 40 do 50 ludzi, między tymi pięciu Oficerów. Czterdziestu innych buntowników, czekało w Castillon owych, którzy blisko Figueras zostali pobici. Przedsięwzięto wszystkie środki, aby spokojność téj twierdzy utrzymać.«

Gazeta Madrycka z d. 3. Kwietnia donosi, że wojsko obserwacyjne nad Tagiem zebrało się w d. 19. Marca na równinie Alcala, aby tamże obchodzić uroczystość imienin Królowéj Jéj Mości. Druga i trzecia dywizyia tego korpusu ruszyły przy téj sposobności do udawania potyczki. Złożone zaś były z 1go, 4go i 5go pułków piechoty lekkiéj pod rozkazami szefa brygady O'neil, Dowódzcy 3ciéj brygady: z 2go pułku grenadyjerów gwardyi pieszéj; z 2go pułku prowincyjnych grenadyjerów gwardyi, z 2giéj kompanii konnéj artyleryi gwardyi i z pułku kopijników gwardyi.

Po skończonych obrotach dano ucztę dla wojska, a wszystkich Szefów i Oficerów sztabowych

)(

zaprosił naczelny Wódz do siebie, i następujące spełnił toasty: »Za zdrowie Króla! Królowę naszę Monarchinią, której święto obchodzimy! Za zdrowie dostojnych Infantów! Wszystkich Bourbonów! Bogdajby wierność i męztwo wojska nad Tagiem użyczyło naszemu Monarsze nowych dni sławy! Niech żyje Król!« Ten toast spełniono przy działowych wystrzałach i powszechnem odgłosie wojska: »Niech żyje!« — Jenerał Rodil pisze także, iż pierwsza brygada pod jego rozkazami, stojąca na leżach w Cazeres, obchodziła równie święto Królowej. (*G. W.*)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

Gazety Angielskie donoszą, że Poselstwo Hrabiego Ofalia do Francyi i Anglii ma za cel żądać imieniem Gabinetu Hiszpańskiego od pierwszego Mocarstwa, aby odwołało wojska Francuzkie z Hiszpanii, a od drugiego, aby wyciągnęło wojska Angielskie z Portugalii.

Na posiedzeniu Izby Niższéj w d. 12. z. m. o godzinie 5. wieczorem uczynił P. Wynn (Prezes bióra Kontroli Spraw wschodnio-indyjskich) wniosek, aby posłano do Newport z oznajmieniem, iżby tamże wybrano Deputowanego w miejscu szanownego P. Jerzego Kanninga, ponieważ tenże przyjął stopień pierwszego Ministra. Poczem tenże Członek uczynił drugi wniosek, dążący do tego, iżby odroczono posiedzenie Izby do d. 1. Maja, ponieważ musi być utworzone nowe Ministeryjum; któryto wniosek przyjęto.

Gazety Londyńskie z d. 13. Kwietnia zawierają nowe szczegóły o odmianie zaszłéj w Ministeryjum Angielskiém. Zdaje się, że *Globe and Traveller* popełnił błąd, umieściwszy Lorda Sidmouth między Ministrami, którzy wystąpili, albowiem, chociaż imię Jego Wysokości we wszystkich kalendarzach angielskich znajduje się na liście Członków Gabinetu, iednakże Lord ten dawno przestał już być Ministrem. W miejscu jego powinien był być wymieniony między tymi, którzy wystąpili, Lord Melville, pierwszy Lord Admiralicyi.

Tak więc Ministrowie, którzy wystąpili, są: John Scott, Hrabia Eldon, Kanclerz Anglii; Arthur Wellesley, Xiążę Wellington; Henryk Bathurst, Hrabia Bathurst; Robert Saunders Dundas, Wice Hrabia Melville; John Fane, Hrabia Westmoreland; Mikołaj Vansittard, Lord Bexlej; P. Peel.

Ministrowie, którzy na swoich miejscach pozostaną, są: Dudlej Ryder, Hrabia Harrowby, Prezes Rady; P. Wynn, Prezez bióra Indyj Wschodnych; P. Huskisson, Prezes bióra handlowego; P. Robinson, Kanclerz Skarbowy i P. Kanning, pierwszy Lord Skarbu. Ze siedmiu uwolnionych Ministrów tylko Wice-Hrabia Melville głosował za Katolikami. Wszyscy pozostający Ministrowie głosowali za nimi.

Globe and Traveller donosi: »Z żalem dowiadujemy się o nieprzyjemnym wypadku, iaki blisko Korfu zaszedł między Tureckim okrętem wojennym, jak mówią fregatą, a okrętem królewskim, Pelikan. Okręt Turecki dał kilka razy ognia (nie mówią dla czego) do Pelikana, chociaż ostatni dawał się poznać. Wytrzymawszy pierwsze wystrzały z cierpliwością, którą poczytano za tchorzostwo, dał ón także ognia, lecz wtedy, gdy miał już kilku zabitych i ranionych. Potyczka nie trwała długo. Całą osadę Turecką wzięto w niewolę, a okręt spalono. (*G. W.*)

Francyja.

W d. 12. Kwietnia dopełnił Król w galeryi Diany obrzędu umywania nóg 13 chłopcom, wystawiającym apostołów. Dniem wprzód Król i rodzina królewska w kościele parafialnym S. Germain l'Auxerrois wykonali uroczyście obowiązki świąt wielkonocnych.

Minister wojny oświadczył w d. 9. Kwietnia w Izbie Parów, że Król przełożoną przez komissyją do art. 71. kodexu wojskowego poprawę (w odwołaniu się do kompetencyi sądów wojennych) skoroby ją Izba przyjęła, równie takową przyjmie. W d. 11. udzielono Izbie projektu do prawa względem kodeksu lasowego, poczem trudniła się Izba rozpoznaniem prawa wojennego. Narady nad artykułami względem kompetencyi, które do komissyi były odesłane, prawie całe posiedzenie zajęły; dwa z tych artykułów odesłano znowu do tejże.

Izba Deputowanych po wysłuchaniu w d. 10. Kwietnia raportu z różnych petycyj, przyczem do żywych przychodziło rozpraw, zamieniła się w tajny Wydział, na którém, jak słychać wniosek P. Boucher, aby tych Deputowanych, ktorzyby od korony przyjmowali miejsce (jak w Anglii) nowym poddać wyborom, większością prawie dwóch trzecich części głosów, odrzucono.

Dnia 11. Kwietnia podczas rozpoznania prawa o przysięgłych z Izby Parów nadesłanego, oświadczył się Hrabia Labourdonnaye w obszernej mowie przeciwko sposobowi, jakim Ministrowie ten projekt (mianowicie wraz w jego pierwotnéj formie i z poprawami Izby Parów) wnieśli do Izby Deputowanych, i żądał na niepewny czas odroczenia rozpraw. Po niejakich dyskussyjach, do których należał także W. Pieczętarz, odroczyła Izba wniosek na odrzucenie, i poczęła rozpoznawać prawo.

Dokończenie projektu do prawa o policyi druku i t. d. (Zobacz Nro. 48. G. n.)

Tytuł II.

O odpowiedzialności i karach.

Artykuł 18. W razach podbudzania, znieważenia, obrazy, napastowania i potwarzy, przewidzianych prawami 17. Maia 1819 i 25. Marca 1822, kary na przyszłość są postanowione iak następuje: 2,000 fr. najmniéj, a 20,000 najwięcéj, za podbudzanie do zbrodni, ieżeli takowe podbudzanie żadnych za sobą niepociągnęło skutków (art. 2. prawa 17. Maia 1819); od 500 do 10,000 fr. w razie podbudzenia do przestępstwa, ieżeli takowe żadnych za sobą nie pociągnęło skutków (art. 3. tegoż samego prawa), — oprócz w razach wyszczególnionych wspomnionym w artykule 3, gdyby prawo stanowiło mniejszą karę na samego sprawcę przestępstwa; 2,000 fr. najmniéj, a 30,000 najwięcéj, za znieważanie religii panującéj lub innéj prawnie uznanéj (art. 12 prawa 25. Marca 1822 roku). Od 5,000 fr. najmniéj do 30,000 najwięcéj, w razie obrażenia osoby królewskiéj (art. 9 prawa 17. Maia 1819). Od 5,000 fr. do 30,000 w razie wykroczenia przeciw godności królewskiéj, porządkowi następstwa, prawom które Królowi urodzenie nadaie, prawom z mocy których nadał konstytucyją, nietykalności iego osoby, i przeciwko prawu i władzy Izb (artykuł 2. prawa 25. Marca 1822 roku). Od 3,000 fr. najmniéj, do 20,000 najwięcéj, w razie wykroczenia przeciw członkom familii królewskiéj, przeciw Izbom albo jednéj z nich (art. 10 i 11 prawa 16. Maia 1819). Od 3,000 fr. do 15,000 w razie obrażenia osób obcych Monarchów (art. 12. tegoż prawa). Od 1,000 fr. najmniéj do 20,000 najwięcéj, w razie szkalowania sądów, trybunałów, ciał konstytuowanych lub administracyi publicznéj (art. 5. prawa 25. Marca 1822), — przeciw wszystkim Posłom zagranicznym lub innym ajentom dyplomatycznym ustanowionym przy boku Królewskim (art. 17. prawa 17. Maia 1819 r.). Od 1,000 do 10,000, w razie znieważenia jednego lub kilku członków jednéj lub obudwoch Izb, albo osoby duchownéj religii panującéj, tudzież innéj religii prawnie uznanej, z powodu jéj obowiązków lub charakteru (art. 6. prawa 25. Marca 1822 r.), — w razie znieważenia osoby piastuiącey władzę publiczną za czyn wypływający z obowiązków jéj urzędu (art. 16. prawa 17. Maja 1819 r.). Najmniéj 500 fr. a najwięcéj 10,000, za znieważenie osoby prywatnéj (art. 16. tegoż prawa). Urządzenia tego artykułu zastósowane być maia tylko do przestępstw popełnionych przez pisma drukowane w jakimkolwiek kształcie i sposobie.

Art. 19. Kary pieniężne i inne poprawcze, które ściągaią sprzedaż, rozdawanie upowszechnienie jakiego pisma, nie mogą być mniejsze od podwójnego minimum, jeżeli takowe pismo było wydane w mniejszym formacie iak in 12 albo nie składało się z więcéj jak z 5 arkuszy w jakim bądź formacie.

Art. 20. Wszelkie ogłaszanie drukiem wiadomości prywatnego życia Francuzów żyjących lub cudzoziemców mieszkających we Francyi, pod jakimkolwiek tytułem lub kształtem, może być pociągnięte do odpowiedzialności przez zwierzchność i ukarane 500 fr. Takowe jednak rozporządzenie traci moc prawa, jeżeli osoba, o którą chodzi, przed zapadnieniem wyroku sprzeciwi się pozwaniu, które jéj pierwéj udzielone być winno.

Art. 21. W procesach, mających za przedmiot zniesławienie lub we wszelkich innych sprawach, które mogły dać powód do czynów lub pism szkalujących, dzienniki nie mają, pod karą 500 fr., ogłaszać takowych zdarzeń, ani umieszczać wyjątków obron sądowych, aż po zapadnieniu wyroku, jeżeli nim ogłaszanie szczegółów zakazane nie jest.

Art. 22. To samo urządzenie ma być zastósowane ile razy czyn publiczny lub czyn cywilny będzie warowany przez sąd, stósownie do ostatniego wiersza artykułu 23. prawa 17. Maja 1819.

Art. 23. Drukarz wszelkiego pisma nieperyjodycznego, wydanego i potępionego, będzie odpowiedzialnym cywilnie za kary pieniężne szkody i koszta sądowe, na jakie przez sąd wskazanym zostanie. Może jednak sąd, z powodu okoliczności zmniejszających winę, uwolnić go od takowéj odpowiedzialności, jeżeli dziełko składa się z więcéj niż 20 arkuszy.

Art. 24. Skoro drukarz dopełni formalności, przepisanych art. 14. i 15. prawa 21. Października 1814, urządzenia powyższego artykułu mogą być do niego zastósowane tylko przez sąd i wyrok potępiający dzieło.

Art. 25. Urządzenia dawniejsze niesprzeciwiające się teraźnieyszemu prawu, zostaną w wykonaniu. ——— (*G. IV.*)

Dostrzegacz Austryjacki pod napisem: »Rozmaite wiadomości,« umieścił następujący artykuł:

Na dowód, jak publiczność niemiecką w Paryżu, tamże wychodząca Niemiecka Gazeta częstuje, przytaczamy tutaj szereg nowin, których taż Gazeta z d. 13. Kwietnia w prywatnym liście z Drezna z dnia 6. t. m., swoim czytelnikom udziela:

Z Austryi piszą: Postawienie dwóch obserwacyjnych korpusów, każdy po 60,000 ludzi, w Siedmiogrodzkiéj ziemi i we Włoszech, zdaje się być pewném. Z Czech przeznaczone są do pochodu tylko pułki piechoty Wellingtona, Salinz i Albert Suclay (*sic!*), tudzież ułany Koburga. Urzędników czterech żywności, 2 nadpiekarzy i 20 piekarzy wyszło do Włoch.«

»Austyja połączyła się nakoniec z Anglią i Rossyją względem Greków. Dla tegoto stawia w Ziemi Siedmiogrodzkiéj 60,000 ludzi, jako korpus posiłkowy dla Rossyi traktatem warowany, gdy Porta da zaprzeczającą kategoryczną odpowiedź, i wojna się rozpocznie.

»Hiszpanija wspierana od Francyi, zdaje się rościć sobie prawo do Portugalii. Dla tegoto postawiono wojsko we Włoszech.«

»Cesarz Austryi jedzie do Lwowa, dokąd Cesarz Rossyjski odprowadza swoję małżonkę, po którą Król Pruski przybędzie tamże, i weźmie ją do Berlina. Xiążę Metternich towarzyszy N. Cesarowi.«

»Pewną jest rzeczą, że wojsko Austryjackie z Neapolu powracające, pozostanie nad rzeką Po jako korpus obserwacyjny. Z tamtąd może ón uważać Turków i Hiszpanów poruszenia.«

»Król Hiszpański, jak mówią tu (w Dreznie) na Dworze ma starać się we Francyi o schronienie, ponieważ już tam za Napoleona żył spokojnie.«

Tenże sam Numer Gazety Niemieckiéj Paryzkiéj zawiera pod napisem: »Rzut oka na świat,« jeszcze następujące głębokie kombinacyje:

»Pozorne milczenie Anglii w Październiku 1822 do przedsięwzięć Francyi i t. d. przeciwko Hiszpanii i t. d., i jéj postępowanie 1827, ma wielkie znaczenie. Zawsze jeszcze Anglija chce Niderlandów, i chętnie odda za nie Prusakom Hannower, za to Prussy nie mieszają się jeszcze do interesów Tureckich, a Domom Saskim pozwalają na odmianę między sobą samemi. Anglii związek z Ameryką południową, osadzenie wyspy Kuby, poduszczania Brazylii i protektorat w Grecyi, bliżéj onę obchodzą, jak projekta Austryi, przeciw którym z Rossyją, Szwecyją i Daniją tylko w sposobie zaprzeczającym działa, aby je utrzymać pod słabością kościelną. Bankructwo Hiszpanii uwieńcza śmiesznie projekta, a północna Ameryka, chociaż zatrudniona powstaniem dzikich, jednakowoż przepisze nakoniec prawa handlowi.«

Sprawa P. Maubreuila miała być znowu w Sądzie apelacyjnym w skutek ostatniego odroczenia rozpoczęta, a że ze świadectw lekarzy okazało się, iż Adwokat Maubreuila chory niebezpiecznie, a oskarzony nie chciał sam w swojéj stawać obronie, przeto zezwolono na odłożenie sprawy i uchwalono dzień do zajęcia się takową w ciągu miesiąca oznaczyć.

Obóz dla obrotów wojennych w St. Omer mający być w d. 15. Maja połączony, składa się z 13,050 ludzi różnych pułków pod sprawą Hrabiego Curial.

Według Gwiazdy, nowy Hiszpański Sprawujący interesa w Paryżu, P. Uzos, wyjechał z Madrytu w d. 27. Marca w celu udania się na miejsce swojego przeznaczenia. Dotychczasowy Poseł Hiszpański, Xiążę Villahermosa, którego zastąpi, ma niebawem opuścić Paryż. (*G. W.*)

Lady Cochrane wyjechała z Marsylii w d. 26. Marca, wynurzywszy swoje podziękowania za udział, jaki jéj okazywano. Ma ona zwiedzić Arles i Nimes, a potém przez Lugdun udać się do Paryża. (*D. A.*)

Niemcy.

Na posiedzeniu Związku Niemieckiego w d. 23. Marca oznajmiło Prezydyjum, że Król Jmć Angielski odwołał swojego dotychczasowego pełnomocnego Ministra, Fryderyka Cathcart, a w nieobecności Ministra mianował Sprawującym Angielskie interesa P. John Ralph Milbanke.

Wraz przełożyło Prezydyjum projekt odpowiedni listu do Króla Angielskiego imieniem dostojnego Związku Niemieckiego, jakoteż projektu do odpowiedzi ze strony Prezydyjum do P. Kaninga. Wszystkie Poselstwa przyjęły te projekta, poczém uchwalono: 1) iżby przełożony odwołujący list Króla Angielskiego był w Archiwum złożony, 2) i przez Prezydyjum projekt do odpowiedzi imieniem Związku Niemieckiego ułożony i Królowi przesłany; iżby 3) John Ralph Milbanke jako Król. Ang. Sprawujący interesa przy dostojnym Związku Niemieckim uznany został, i C. K. prezydujący Poseł Baron Münch-Bellinghausen wezwany, by mu jego formalne przyjęcie oznajmił; nakoniec 4) iżby odczytany projekt do listu C. K. prezydującego Posła do P. Kaninga, Król. Angielskiego Sekretarza Stanu do Spraw zagranicznych był sporządzony. Poczém spisano osobny jeszcze protokół.

(*G. W.*)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Druk Piotra Pillera.